

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamešne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se tiskne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Odgovor listu „Grazer Zeitung“ zastran uradnikov slovenščine nezmožnih.

Strašna smrt kmeta Lapuha v Sromljah ni edini nasledek nesrečne rabuke in žalostnega upora zoper komisijo, ki ondi trtno už zasleduje. Marveč poslanih je tje iz Maribora 200 vojakov, žandarji zaprli so mnogo kmetov, veliko posestnikov je pobegnolo v gojzde, doma so ženske, otroci in starci; ti naj sedaj sami žanjejo, mlatijo, orjejo, sodnik preiskuje hudo delstvo upora. Vse to bi izostalo, ako bi politični komisar ljudi bil podučil, svaril, opominjal pa tega ni mogel, ker ni znal slovenski. Tako je trdil poslanec g. Šnideršič v deželnem zboru in c. k. namestnik baron Kùbek mu je prisiljen bil prav dati.

Odposlani komisar doktor Geimeier ne zna nič slovenski in je baje, kakor Narod in Slovenec poročata, pobegnil in žandarje same pustil, ki so potem toraj na lastno roko začeli streljati in z bajoneti v ljudi zabadati, ko je 14letni dečko kamen pognal.

To je dalo poslancu Šnideršiču pa tudi listom: „Slov. Gosp.“, Narod, Slovenec, povod sploh pozornost občinstva obrnoli na žalostno prikazen, da štajerski Slovenci nimamo dovoljno število slovenščine popolnem zmožnih uradnikov ter da se ne stori, kar bi umogočilo, da bi slovenski juristi številneje glasili se k političnim službam. Tako so slovenski listi pisali.

Temu odgovarja uradbeni list „Grazer Zeitung“ štev. 166, zagovarja barona Kùbeka in pravi, da so „neopravičene pritožbe“, o katerih slovenski listi pišejo. Skuša pa tudi svoje mnenje dokazati rekoč: „pri glavarstvih v Mariboru, Celji, Slov. Gradci, Brežicah, Ptuji in Ljutomeru nastavljenih je 27 uradnikov. Teh zna 17 popolnem slovenski, 8 pa toliko, da morejo z ljudmi občevati in dvema se je ukazalo, da se slovenski naučita, ker na spodnjem Štajerskem službujeta

Po tem takem bi le dva uradnika bila

pri nas Slovencih, ki ne znata slovenski in kedar ta dva naročilu barona Kùbeka ustrežeta, imamo samih slovenščine zmožnih uradnikov na spodnjem Štajerskem.

Temu ne moremo pritrditi, če prav bi nas najboljše veselilo, ako bi mogli. Imeli smo priliko pogledati črtež spomenice, koju pripravlja Slovensko društvo za ministra Taffeja. Ondi so uradniki tudi razvrsteni, 1. ki pišejo in govorijo slovenski dobro, 2. ki slovenski malo, za silo govorijo pisati pa ne znajo nič ali saj ne zadosti, 3. ki ne znajo nič slovenski. Prvih je najmanje n. pr. v Slov. Gradci samo eden, namreč g. Viktor Polžer, pri davkariji pa 2, namreč g. Garzarolli in g. Jož. Lah, v Mariboru pa nobeden. Drugih je največ. Tretja vrsta pa jih šteje veliko več, kakor jih Grazer-Zeitung pozna in baron Kùbek ne more biti zadosti podučen, ako je samo dvema naročil naučiti se slovenski.

V dokaz le nekoliko gospodov: v Mariboru ne zna nič slovenski: okrajni glavar baron Hein', okrajni komisar Leitner, okrajni inženir Neubauer, baron Essenbeck, namestnijski adjunkt dr. Winkler, stavbarski adjunkt Bülow, gozdarski komisar Franz, okrajni živinozdravnik Hagge, okr. cementarijaš Störk; v Slov. Gradci pisar Schaffernack, v Celji ne znajo nič slovenski okr. komisar baron Zedlitz, namestnijski praktikant Zoff, inženir Angerle, stavbarski praktikant Linhart, obadva rudarska komisarja Riedl in Gattner, pri davkariji so 4, ki ne umejo nič slovenski; da je okrajni komisar Geimeier v Brežicah, ki je spremljal trtno-ušno komisijo v Ključeh, slovenščine nezmožen, to je pokazal nesrečni, krvavi izid in je c. k. namestnik baron Kùbek javno potrdil.

Tako spomenica. Vendar v našo svrho naj zadostuje navedeno, ker druga nečemo, kar so pisali slovenski listi, in ovreči, kar piše „Grazer Zeitung“, k čemur smo prisiljeni bili. Naše pritožbe so le preveč „opravičene“. Imena naveli smo pa samo nekaterih

ker vseh niti treba ni, iz tega edinega uzroka, da uradbenemu listu „Grazer Zeitung“ resnico svojega mnenja dokažemo.

Spomenici Slovenskega društva pa želimo srečnega uspeha, da dobimo Slovenci našega jezika popolnem v besedi in pisavi zmožnih uradnikov!

Desterniški.

Cesar v Radgoni.

Srca Slovincem Ljutomerskega okraja so gorela hrepenenja, videti ljubljene cesarja. Delali so priprav vredno spejeti ga, kedar stopi na zemljo slovensko. Množica je hitela na predvečer v Radgono. Drugi dan 9. julija t. l. od ranega jutra so bile vse ceste proti mestu žive ljudij; gnali so se kakor mravlje proti mravljišču. V marsikterem hramu je ostal za varuha le kak starček z otroci, vse drugo je šlo cesarja gledat. Ljutomerski trg je bil skoro prazen.

Ob 1/2 10. uri zaslišimo trobente glas prihajajočih banderašev iz Ljutomerskega okraja, ki so se zbrali na Melah. Jezdila sta dva po dva v domačem oblačili; ponosno je vsak sedel na bistrem konjiči. Na levi strani je nosil vsak visoko bandero avstrijske barve. Naprej celej trumi je jahal vodja g. Jož. Sterniša, sedanji učitelj v Cezanjevcih. Postavili so se od mosta kraj ceste, kjer se je namenil cesar peljati. Radgona je bila slovesno oblečena, iz vsakega hrama je visela bandera. Na sramoto Radgončanom je bilo tudi 6 puntarskih, nemških. Ura bija 12 in kmalu so zvonovi iz farnega zvonika naznanili, da se vladar bliža mestu. Pri vozerkem mostu ga mestni župan pozdravi, in potem se pripelja do glavarstva. Vojaška banda zasvira cesarsko pesem, gardisti iz Veržaja pod poveljništvom stotnika Pintariča prezentirajo in zastavnik zastavo do zemlje nagne. Cesar bistro s kočije stopijo, nekatere besede s svojim dvornikom pogovorijo in kmalu se podajo ogledat Veržensko gardo. Na čast se jim mora reči, da so se sijajno vedli. Začelo se je predstavlanje. Prvi so prišli na vrsto dvorni častniki, potem duhovščina. Iz lavantinske škofije jih je bilo 16 iz sekovske 7. Nekateri so prijazno nagovorili in trikrat hvalo izrekli rekoč: „veseli me, da se vas je tak obilno število zbralo, hvala vam. Za duhovniki so se predstavili e. kr. uradniki, za njimi druge deputacije. Cesar so se dalje podali na ogled novega šolskega poslopja, potem k vojakom na vadišče. Kedar se pripeljajo po mostu čez Muro, Njih z burnim živijo-klicanjem pozdravi zbrano slovensko ljudstvo; enako banderaši. Cesarju se je na obrazu poznalo, da Njih je ogromna vrsta banderašev do srca ganila. Neprenehoma so pozdravljali, jahači pa visoko vihteč klobuke živijo klicali. Vaja na vadišči je bila

kratka. Topovi še niso omolknili, ko vskok prijaše cesarjev adjutant in g. Sterniša naznani, da da cesar zapovedujejo, naj vsi jahači se kmalu podajo na vadišče. Kakor bi trenil, se počne cela vrsta gibati in urno je šlo naprej, da je od gostega prahu komaj tovarš tovarša opazil. Bilo se je bati kake nezgode, ker so jahači bili brez stremenov, vendar na veliko srečo je bilo vse v najboljšem redu izpeljano. Cesar sedeč na krasnem sivci jašejo banderaše ogledavat in g. Sterniša Njim naproti. Izpraševali so ga raznovrstne reči: „Od kod so jahači: Kdo je vse to oskrbel?“ Kje stanuje, kako se piše? in ker mu je na prsah visela medalja, so ga vprašali, pri katerem oddelku je služil, kje je bil v bitvi? Slednjič mu izrečejo svoje pripoznanje in zahvalo, ter mu podajo ljubeznjivo roko. Povabijo še ga, da jaše celo vrsto kraj Njih. Komu bi srce veselja ne zai-gralo, ko vidi moža v belih bergušah in po domače oblečenega jahati na strani močnega vladarja. V vrsti opazijo cesar kmeta Bežan iz Šalovec z zlatim križcem na prsah. Pred njim se vstavijo in ga nemški nagovorijo, zaradi kake zasluge je dobil častno znamenje. Mož se vstraši in drugaiz ustne spravi, kakor rihtar — Blagi cesar zdaj začnejo po slovenskem: ste bili župan? Koliko let? To je lepo, so djali.

Tukaj moram pohvalo izreči kmetom, ki so pustili oranje in žetvo na polji in šli v vročini skoro afrinkanski od doma, da pozdravijo svojega ljubeznjivega cesarja. Slava vam! Najlepša čast in hvala pa gre g. Strniši za ves trud in prizadevanje!

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

O poštnih hranilnicah.

8. Komur se omenjena obrestna mera prenizka dozdeva, zamore si priskrbeti tudi viši znesek, večje odstotke. Kedar se ti namreč v poštni hranilnici nabere primeren kapital ali glavnica, naroči poštno-hranilničnemu uradu, naj na tvoj račun kupi državni papir. Recimo: v knjižici imaš izkazanih 80 gld. Ti od poštnega uradnika imaš pravico zahtevati, da ti kupi n. pr. takozvano „srebrno rento“, to je papir, ki je vreden 100 gld., od tega dobiš na leto 5 gld. obresti v srebru. Toti papir sedaj lahko kupiš za okoli 79 gld., toraj 79 gld. ti na leto vrže 5% t. j. 5 gld. obresti ali prav za le 4 gld. 20 kr., ker moraš davka plačati 16% t. j. od vsakega goldinarja po 16 kr., to znese 80 kr. Za 79 gld. v poštni hranilnici dobiš na leto le 2 gld. 37 kr., če ti pa poštna hranilnica naroči „rento“, dobiš na leto po 4 gld. 20 kr. Te papirje, obligacije, srečke ali loze varuje poštno-hranilnični urad, a vložnik dobi

takozvano „rentno knjižico“. Lastnik te knjižice sme, kedarkoli hoče, pri poštno-hranilničnem uradu zahtevati, da se njegovi državni papirji pošljejo njemu ali pa prodajo. — Poslovanje s „papirji“ se manjpremožnemu gospodarju ne more priporočati. Znaló bi se namreč primeriti, da bi „papirjem“ cena padla, in kedar bi človek denarje potreboval, bil bi primoran papir po znižanej ceni prodati. Za papir na primer „sreberna renta“ imenovan, ki si ga za časa zadnje rusko-turške vojske dobil za 50 gld., moraš danes dati blizo 79 gld. Obresti sicer ostanejo iste, naj si papir kupim za 50 ali 90 gold. S „papirji“ toraj zamorejo poslovati le tisti, kateri imajo le toliko denarja, da jim je mogoče, kapital skoz več let pri miru pustiti in samo s obrestmi ali činži izhajati.

9. Gledé jezika, ki ga rabi poštno-hranilnični urad, treba pomniti sledeče. Poštno-hranilnični urad na Dunaji obstoji iz osem oddelkov. Eden je posebič za Štajarsko, Kranjsko in Koroško. Po teh deželah govorijo slovenski pa nemški. Zatoraj se pri nas vse tiskavnice dobivajo tudi v slovenskem jeziku. Poštno-hranilnični urad dopisuje v tistem jeziku, katerega si vložnik sam izvoli, t. j. če želiš, da ti dopisujejo slovenski, bo se tako zgodilo.

10. Kako se zapisujejo vloge? — V knjižico poštni uradnik zapiše (a) mesec in dan vložbe, (b) znesek, ki si ga bodi vložil, bodi izvzel, (c) iznos vlogov še enkrat s številko, prvič se je zapisal s črkami, (d) znesek vračila, (e) imovina, t. j. vse vloge se soštejejo, (f) podpis poštnega služnika in (g) krajevni in dnevni pečat nabiralnice. Vložnik naj, predno odide iz urada, na tanko pregleda spise v vložnej knjižici ter se prepriča, da li je vse prav zapisano. Knjižico naj si vložnik sam osebno varuje.

14. Prijemno potrdilo. Za vsak vložen znesek poštno-hranilnični urad na Dunaji vložniku pošilja posebno potrdilo. Ako bi toto v teku 14 dnij ne došlo vložniku do rok ali če bi isto kazalo kakšno pomoto glede zneska ali glede imena ali karsikoli drugače bodi vbujalo kakšen pomislek, takrat naj vložnik „reklamacijo“, t. j. poseben list, ki ga najde v vložnej knjižici, iz nje iztrga, popiše dotično pomoto ter list kot priporočeno ali rekomandirano pismo, ki je poštneine prosto, pošlje poštno-hranilničnemu uradu na Dunaj, in sicer v zavitku ali kuverti, ki se na pošti dobiva brezplačno.

(Konec prih.)

Konjerejci meseca julija imajo zastran paše in bivanja konj pod milim nebom tiste skrbi, kakor junija. Mladim žrebetom polagati samo deteljo, brez dodanega zrnja, ni svetovati. Če bi hoteli, da nam mlada žival pri takšnej krmi jednako napreduje in pridobiva v rasti mišič in kostij, tedaj bi jednoletno žrebe moralo

vsaki dan v sebe naphati 30—40 funtov, dvaletno pa $\frac{1}{2}$ centa zelene krme. To pa ima mnogo slabih nasledkov: vamp se silno napne, prebavljanje vrši se neredno, kolika, napih, drizga muči žrebeta in kosti oslabijo. Enoletnim žrebetom, če visoko iz jasli ali lojter krmo pipljejo, se hrbet neprimerno na dolgo nategne in grdo upogne. Zato se naj dodaja zmiraj saj nekaj ovsa in ječmena.

Na kopita je v tem času posebno paziti. Treba je toraj žival večkrat kovaču pokazati. Ob enem se tako kovačnici, mehu, ognju, kovanju in sajastemu kovaču privadijo in se pozneje leži dajo podkovati. V hlevu je treba konja vaditi, da rad nogo vzdigne. V ta namen vzdigni konju sedaj prvo, sedaj drugo nogo, kakor bi pri kovači bil, gladi, trkaj po kopitu, da se takšnega dela privadi, ki se pri kovanji pozneje resnično rabi.

Dve leti stara žrebeta se začnejo učiti v vožnji. Oprava se jim ogrne v hlevu in po dnevno. V opravi se gonijo simotamo, na vajeti vadijo, pred branovlek, pred kaki ploh in na, posled pred vozič vprežejo. Vsaka vaja naj traja po 8 dni.

Savinjsko hmeljarsko društvo je 22. t. m. v Žavci obhajalo svoj občni zbor pod predsedništvom g. grajščaka Haupta. Vdeležilo je se veliko hmeljtarjev; razlagalo o hmeljtarstvu nemški in slovenski; ceno hmelju nameravajo postaviti 250 fl. za 50 kilo. Kupcev je bilo iz Prage in Nürnberga pa se ni prodalo nič, razven nekaj malega od ranega hmelja.

Sejmi. 30. jul. Klein, sv. Martin pod Wurmbergom, Kostrivnica, 31. jul. sv. Lorenc v Slov. goricah, Dol. Mahrenberg, Konjice, Zagorje, 1. avg. Gomilice, Gleichenberg, 2. avg. Podčetrtek, sv. Lenart v Slov. goricah, Schwanberg, Velenje, 4. avg. št. Ilj pri Šoštanji, Sv. gore.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Čitalica) praznovala je 2. t. m. spomin združenja Štajerske z rodovino Habsburžanov z banketom v Narodnem domu, kateri je bil z venci in zastavami — se vé, da kot Slovenci svoje slovenske nismo skrivali — lepo okrašen. Napivalo se je Njih Veličanstvu cesarju in slavni vladarjevi rodbini, pela od vseh zbranih cesarska pesem. Desetega t. m. po odhodu cesarjevem bila je v Čitalnici beseda; udje čitalnični, gospice in gospodje so peli in svirali, blagi župnik Rajč govorili so nam dnevu primerne besede ter se hvaležno spominjali cesarja Franca Jožefa I., od katerega smo Slovenci prejeli že toliko dobrot in dokazov očetovske ljubezni. Občinstvo, katerega je prišlo mnogobrojno, posebno kmetov, imeli smo dokaj v naši sredini, pritrjevalo je živahno

besedam govornika, ter pazljivo poslušalo ubrano petje in srce razveseljevajočo godbo. Čitalnična dvorana bila je okinčana; spredaj stal je med eveticami doprsni kip Nj. Veličanstva cesarja. Narodni dom bil je okrašen, kakor 2. t. m. da si sta mestni župan Rodošek — mož slovenskega rodu, in glavar Premenstein zabranila, da bi se bil cesar mimo lepega Narodnega doma peljal. Tudi te ljubeznjivosti naj si Slovenci zapomnijo do prihodnje volitve v okrajni zastop. To jasneje govori od besed. Slovenci porivajo pri vsaki priliki v kot, cesar bi ne smel vedeti in videti, da in kako živijo Slovenci v Ptuj in okolici, ob času volitev pa ima mestna svojad polne pešice meda in cukra, da Slovence zvabi v svoj koš! Ne dajmo se!

Iz Ptujске okolice. (Volitve za okrajni zastop) se bližajo. Treba je Slovincem tukaj vedeti, da volijo v okrajni zastop po postavi 4 skupine, namreč: 1. vele (veliki) posestniki, 2. oni trgovci in obrtniki, ki so najviše obdani, 3. mesta in trgi, 4. kmečke občine. Kdo je veleposestnik? Veleposestnik je tukaj vsak, kdor plačuje od svojega posestva najmanj 60 fl. prave (cesarske) dače (zemljiščne dače in razredovine (Klassensteuer). Veleposestniki tedaj niso edino grajščaki, ampak vsak kmet je veleposestnik, če plačuje toliko dače. Krivo pa bi bilo misliti, da mora od enega posestva toliko plačevati, da dobi prostor med veleposestniki. Tudi posestnik, ki ima več posestev, uživa isto pravico, ako se nahajajo vsa posestva v ptujskem okraju in če plačuje od vseh vkup najmanj 60 fl. prave dače. Toda, volitve se tisti posestnik ne sme vdeležiti, kateri v domačem katas-tru ni prepisan, da si je v zemljiščni knjigi prepisan in plačuje sto in sto gold. štibre. Da se da ob pravem časi prepisati, to mora biti vsakega posestnika prva skrb. Ker Slovenci v ptujskem okraju, hvala Bogu, še tudi imamo lepo število kmetov, ki so veleposestniki, moramo se za skupino veleposestnikov brigati. Trgovcev in obrtnikov, ki bi spadali v drugo skupino, je sploh malo; dozda jih je bilo v celem mestu le 9. Ker Pisk in Kasimir nista več, ostane njih 7 in med temi imamo mi Slovenci enega edinega, g. Jurco. V tej skupini Slovenci ne moremo nič pridobiti. V skupino mest in trgov spada mesto Ptuj in trg Gora, v skupino kmečkih občin pa vse občine celega okraja. Vsaka teh štirih skupin voli enako število zastopnikov v okrajni zastop. Ker jih je 40, tedaj voli vsaka skupina 10 zastopnikov. Ali je to pravična ali krivična razdelitev, kako posamezne skupine volijo, o tem prihodnjč.

Iz Ptuja. (K volitvam v okrajni zastop.) Naši nemčurji pošiljajo ravnokar sledeči poziv: „Spoštovani gospod občinski predstojnik! V kratkem se ima vršiti volitev v okrajni zastop ptujski. Mnogo mož napred-

naškega mišljenja (?) iz celega (?) okraja kakor tudi iz Ptuja samega, imajo za potrebno, da preide večina okrajnega zastopa, katera je sedaj v rokah duhovnih gospodov in njihovih pokornih privržencev zopet v roke naprednaške stranke. To je posebno treba zavoljo šole. Ti možje so mnenja, da se naj duhovni gospodje bolj pečajo z dušnim poslom svojih farmanov nego s posvetnimi zadevami! Za šolo in njeno izboljšanje se bodo gotovo tisti kmetje in meščanje bolj brigali kot duhovni gospodje, kateri ne smejo imeti rodovine in še celo poznati ne smejo čutstva očine ljubezni. Sestavil se je tedaj v Ptuj odbor iz veliko posestnikov in meščanov, kateri ima nalogo skrbeti za večino v okrajnem zastopu. V imenu tega odbora usojajo si podpisani vas prositi, da nas v našem delovanju podpirate ter da nas kot naprednaški mož, kateremu je izročila občina njen blagor, tudi v tej zadevi za blagor in za korist okraja sodelujete. Poznejši predlogi se bodo objavili. Ernst Eckl, Martin Kaiser, Wilhelm Pisk, Dr. H. Mihelič, Simon Hutter, Otto Bratanitsch, Gustav Rodoscheg, Woldemar Hintze, Josef Mlakar, Tomaž Dajuko, Franc Šosterič, Franc Lešnik, Franc Mendaš, Mihael Puchberger, Anton Schneeberger, Anton Svaršnik, Johann Marinič, Josef Kolarič.“ Toti poziv je tako predrzno sestavljen, kakoršnega je mogoče le hujskaču dr. Mihelič-u sestaviti. Mar ta doktor misli, da duhovnik ne sme biti v okrajnem zastopu, kateri o gospodarstvu gotovo toliko razume kakor Hans Mihelič? Ali nimajo duhovni tiste državljanske pravice nego vsakateri advokat? Sicer je pa med 40 odborniki okrajnega zastopa le 6 duhovnikov, kateri so skoraj vsi tudi posestniki in kateri so pri tistej večini, to je narodnej, katera je zadnja tri leta to je od tistega časa sem, kar imajo naši Slovenci večino, plačala 8000 fl. reči osem tisoč od tistega dolga, katerega je napravila poprej nemškutarska večina, kajti nemčurska večina je znala tako dobro gospodariti, da je v malo letih napravila 23.000 fl. dolga, in sedaj ga mora naša večina plačevati. Tudi se zelo čudimo, da sta toti poziv podpisala do sedaj poštena kmeta Jožef Mlakar in Tomaž Danjko. Kdo vaji je zapeljal? — Naše kmete pa zopet prosimo, da naj bodo pozorni in da naj se učijo spoznavati prijatelja Slovence od nemčurskega sovražnika!

Iz zgornje Savinjske doline. (Šeststoletnica Habsburška) se je kolikor toliko slovesno obhajala povsod; ravno tako tudi v Gornjem gradu, kder je c. kr. okr. sodnija. Iz zanesljivega vira se je zvedelo: vsi tamošnji c. k. uradniki, občinski odborniki, kraj. šolski svet, učitelji z mladino in množina prostega ljudstva, so se službe božje vdeležili, razun g. M., ki je ravno ta dan z občnim odbornikom

Č. šel na inventuro k Ložekarju v Luče, kder je bila tudi v ta namen slovesna sv. meša; ali nikomur ni znano, da bi se ova dva gosd. udeležila cerkvenega opravila; zakaj ne, to je znano vsakemu, ki z g. M. občuje, akoravno od slovenske matere na Polzeli rojen, vendar je nasprotnik Slovencev, čerano nemškega jezika čisto zmožen ni. Želeti bi bilo, naj bi ta gospod, tako tudi drugi pisači s strankami bili bolj prijazni, kakor do zdaj. Svetovati je tudi onemu g. M., naj se v prihodnje bolj geografije poprime, da bo vsaj za bližnje slovenske kraje vedel, ker baje je ta g. ta čas ko je bil za službovanje v Gornjigrad imenovan, še kak vojak v Kremsu povprašal, ali sliši Gornji grad v ljubljansko ali celjsko nadsodnijo?

Pri sv. Pavlu v Savinjski dolini. Znani med Slovenci naselivši se bar. Hackelberg, kateri je katoliško duhovščino mnogo žalil — imenujoč jo n. pr. „Eulen Roms“, in slovensko ljudstvo, po njegovem izrazu „dumme Bauern“, več let kot „bürgermeister“ strahoval — padel je z županskega stola. Vkljub silnej agitaciji za grajščaka, o katerej še danes v podrobnostih molčimo — podlegel je velikonemški baron, ter je v denašnje občinske seji bil za župana izvoljen obče spoštovani slovenski kmet g. Zagoržen, a za svetovalce gg Zanier, Potočnik, Srajnar in Marinec, vsi naši možje.

Vender so ljudje, hvala Bogu! sprevideli, da s tujci ne gre. Zato: Svoji k svojim! Slovenci! ne pozabite, kdo je vaš pravi prijatelj! Živio naš novi župan! Živeli zavedni odborniki narodnjaki!

Iz Šmarijskega okraja. (Nemški šulferajn — Celjski lisjak). Pred kratkim ste slišali, kako so se udje za nemški „šulferajn“ lovili. Temu še ni konec. Wreschagg še vedno vpije in Wouk še vedno lovi. Kako dolge zanjke pa ta Wouk ima, lahko iz tega razvidite, da so še celo do Slatine pri Ponkvi segle. In kaj mislite, koga je tam vjel? Edinega Loškega in „lisjakovega“ pristaša Antona Galufa. Pa nikakor ne mislite, da je na Ponkvi veliko takih „lisjakovih“ pristašev. Samo dva sta, omenjeni A. Galuf v Slatini in pa A. Zdolšek, po domače Ferjuc v Cecinjah. — Ponkva je bila in bo ostala narodna ter ne bo trpela v svoji sredini časnikov, v katerih se katoliški duhovniki in Slovenci smešijo in zaničujejo. Ona je ponosna, da je slovenska, ponosna pa tudi na mnoge odlične narodnjake in učenjake, ki so v njej beli dan zagledali. Dva „lisjaka“ ki sta in še morda zdaj skrivaj po Loški pošti na Ponkvo dohajata, ne bota nič naredila. In kaj se Galufa v „lisjaku“ tako dopade? To, da prinaša „bisl bindiš, bisl tajč“, kajti njemu se „tajč“ jako potrebno zdi, ako hoče kdo iz Ponkve do Loč priti. In čujte! Nekdo (!) iz Ponkve je se

letošnjo zimo še celo v „lisjaku“ oglasil. Blebetal je v njem reči, da sam ni vedel, kaj misli povedati. Dopisun! ostani raji pri plugu, kajti Ti si takrat „lisjaku“ pripomogel, da je okoli 200 kozlov prinesel. — V predzadnjem dopisu ste slišali, da je na Ponkvi še celo prvi občinski svetovalec in cerkveni ključar k nemškemu „šulferajnu“ pristopil. — Ker se pa od nekatere strani cerkvenemu ključarju Fr. Brglez-u, ki je zaveden in zvest Slovenec pa tudi priden katoličan, očita, da smo njega mislili, povemo danes, da je ovi občinski svetovalec in cerkveni ključar Franc Korže, ki je še vedno ud nemškega (prajzovskega) „šulferajna“. Misli je sicer že izstopiti, toda sedaj si je zopet premislil, Dovolj se je že pisalo, kaj da je nemški „šulferajn“, kaj mislijo o njem in kako ga obsojajo odlični Nemci in častita duhovščina. Obžalujemo samo to, da taki ljudje v takem odlično narodnem kraju, kakor je Ponkva, še vedno častna mesta zavzemajo. Konečno pa prosimo velespoštovanega c. kr. okr. sodnika, da takim pisacem, ki vedno rogovilijo in Slovence sovražno politiko vganjajo, vsaj enkrat duri pokaže, kajti drugače bi se znalo spoštovanje in zaupanje do c. kr. uradnikov pri priprostem ljudstvu rušiti. Saj je dandanes dovolj poštenih in zmožnih pisarjev, ki se nikakor s politiko ne pečajo.

Iz Črešnjevec pri Slov. Bistrici. (Novega župana) izvolimo si, ki nas ne bode tako smešil pred celim slovenskim svetom, kakor je to storil naš nedavno pred samim cesarjem. Stal je pred Njimi, kakor lipov bog zraven dveh botrov in govoril, da se je vsak izobražen smejal. Kakšne pa so naše ceste? Ko smo seno vozili, napregali smo pred vsaki voz veliko živine, pa vendar je marsikateri v blatu tečal ali se v graben prekopicnil. Kako imamo okolo cerkve? Staročastne lipe so proč, zida ni več, ura pa ob 11. uri kaže na 4. pa jih naklesti 16 po zvonu. Kako se za policijski red skrbi, to nam kaže ponočni vreš in tuljenje po vesi, da poštene in trudni ljudje še spati ne morejo. Kdo je Sorschagg, znani Miglic, tega še niti omeniti nečem, ker nam ne more biti v posebno čast. Zato, dragi rojaki, poštene slovenske duše, vzdramite se, otreste Migličevo komando! Izberite izmed poštenjakov župana, ki nam bode v čast, občini pa v korist. Domoljub.

Iz Koprivnice. (Gosp. učitelj Jože Drozg †). Dne 10. jul. ob 6. zvečer smo izročili slovesno telesne ostanke nam nepozabljivega še le 46 let starega učitelja Jož. Drozga v krilo matere zemlje. Pokojni učitelj je najpoprej v Oplotnici, Čadramske fare, dalje časa v Dobji pri št. Vidi pri Planini, naši nežnji mladini pa je bil odgojitelj nad 16 let. Dve

prelepe lastnosti kinčale ste v življenji našega Jožefa; bil je naroden učitelj in miroljuben sosed. Glej! „Slov. Gosp.“ od leta 1870 se je na tebe naročeval in z veseljem [te prebiral; kedaroli pa je šlo za narodno reč, bila je beseda blagega pokojnika: „To pa že mora biti.“ Priljubljen bil je tudi faranom, kar svedoči njih besede: „Se pač niso nikomur zamerili.“ Prav so imeli domači č. g. župnik, da so v svojem pogrebem govoru posebno povdarjali rajnega zastopnost z duhovenstvom in ljudstvom. K večnemu počitku spremljali so ga 4 duhovniki in mnogo ljudstva; sosedni učitelji in učiteljice pa so mu zapeli za slovo genljiv „blagor.“ Gomilo pokojnega so rosile obilne solzice učeče se mladine. Bodi mu zemljica lahka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar je v treh pismih zahvalo izrekel Štajercem in Kranjcem pa tudi vojakom, katere je na svojem potovanju ogledoval. — Vojaštvo je pomnoženo za nov regiment, ki bode skrb imel v vojski za železniško-telegrafne potrebe. — Goriški deželni odbor prosil je ministra Konrada, naj uvede na državnih učilnicah italijanski in slovenski poučni jezik namesto nemškega, ker tam Nemcev ni, pa minister se brani. Isti minister si je tudi z nemškimi konservativci navskriž, ker je olajšave v novi šolski postavi dovoljene z izvrševalnimi svoji ukazi tako priškretnil, da so nemški kmetje silno nezadovoljni, njihovi poslanci bodo v deželnem zboru gornje-avstrijskem gotovo zoper tako razlaganje obstoječih postav ugovarjali in tako se utegne propad ministra Konrada uresničiti, kajti Čehi in Poljaci ga tudi niso kaj veseli. — V českem zboru je dr. Rieger nastvetoval važne premembe volilnega reda, z ozirom na število prebivalcev in na svoto davka bi se naj število poslancev odmerilo brez ozira na Nemce ali Čehe; vsakemu se naj pravica prizna! — Dunajsko mesto je l. 1683 meseca septembra bilo Turkov rešeno, zlasti s pomočjo poljskega kralja Sobijeskija in českih novih regimentov, med katerimi je bil tudi sedanji naš regiment št. 47. Obhajati bi se morala tedaj v kratkem 200letnica, dunajski liberalci pa tega nečejo iz jeze na ministra Taffeja, Poljake, Čehe in Slovence; pravi meščanje pa so hudi, češ, da zgubijo veliko dohodkov, ker ne bo obiskovalcev v mesto; nemški liberalci toraj uže same jeze, da so v državnem zboru v manjini, razsajajo sami neumno zoper sebe! — Magjari so mislili, da so Slovake popolnem potlačili, če so občinske table in vsi napisi uradnic, krčem, štacun magjarski pa varajo se, Slovaki napredujejo vkljub silnemu pritisku. Srbi so ostanke svojega na Dunaji pokopanega pesnika Radičevića prepeljati dali v

Karlovce, kder je bil nov pogreb, sijajen, Srbov je došlo iz vseh vetrov sveta; Magjarom in Nemcem to zopet ni po volji. — Dalmatinski deželni zbor bil je nagloma razpuščen. Hrvati so živahno zaupili: živio, hrvatski kralj Franjo-Josip!

Vnanje države. Nemški cesar Viljem prireja svojim vojakom novo puško repertirarco, iz katere bodo krogle kar sipali na sovražnika. Močno zavzema ljudi to, da Nemec in Rus meje drug proti drugemu močno utvrdujeta; tam vedno več vojakov, kanonov, šanc in živeža kupičijo — Rusi prodajo veliko zrnja in živine v tuje dežele, noveji čas, kar je železnica v Batu ob Hvalinskem morji dozidana, vedno več petroleja. — Rumuni so iz Belgije pozvali slovitega generala Brialmonta, ki jim izdeluje črtežev za nove trdnjave; naročili so uže 250 Kruppovih kanonov in 475 milijonov opek (ciglov), da bodo šance delali okolo Bukarešta. — Italijanski vojni minister odpotoval je na Francosko; pravijo, da pomeni to kaj posebnega, kakor tudi to, da Turki vedno več oficirjev na Prajzovsko pošiljajo učiti se vojaških znanostij; pravijo, da hoče Turk stopiti namesto Italije v zvezo z Avstrijo in Nemčijo; sploh razmere evropskih držav se nekako mešajo. — Francozi poslali so v osrednjo Afriko nekega Brazzaja z vojaki, da jim pridobi deželo ob reki Kongo; toda Anglež Stanley je uže pred njim tam in sedaj je se bati, da se zgrabita. — Zavoljo kopanja družega Sueškega kanala se je angleški minister Gladstone porazumel s francoskim podjetnikom in staviteljem prvega Sueškega kanala, inženirjem Lessepsem. V Egiptu razsaja kolera zmiraj huje, posebno v Kajiri, kder je umrlo v 24 urah 427 ljudi; mnogo prebivalcev je v puščave pobegnilo; okolo 700 zakuzenih hiš so v Kajiri zažgali, pa še le ni konca strašnej bolezni; pravijo, da so jo uže zatepli v Malto. — V Tonkinu začnejo Francozi boj meseca oktobra, ko poneha sedanje tamošnje silno deževje.

Smešnica 30. Črešnjevskega „rihtarja“ botri gemeinderoti in gemeindešusi znajo tako nemškutarščino: Bi gec? Nur gut get! Tajč sogen, bindiš šlogen. Marš ausi.

Razne stvari.

(Svitli cesar) so štajerskemu „vsemu prebivalstvu“ iz Leobna dne 17. jul. t. l. naznanili v pismu do c. kr. namestnika barona Kübéka svojo zahvalo za sijajni sprejem. Objavimo pismo brž, ko dobimo v roke slovensko prestavo. Do sedaj ga še nismo videli. Mariborski okrajni glavar je dal na oglih prilepiti samo nemško pismo. Ob času vojske l. 1859, 1866, 1878 bili so cesarski oklici tudi sloven-

ski. Nadejamo se Slovenci, da nam vlada tudi cesarjevo zahvalnico objavi v naščini.

(Javna zahvala.) Celjska posojilnica je tukajšnjim učencem podarila 23 knjižic: „Habsburški rod“, za katere naj iskrenejšo zahvalo izreka šolsko vodstvo na Frankolovem.

(Telegram) nam je iz št. Paula pri Priboldu najavil veselo novico uže 22. t. m. da je propal zagrizeni nasprotnik Slovencev baron Hackelberg. Lisjak mu ni mogel pomagati, čeravno se je z njim po svetu baharil. Izvoljen je vrli narodnjak Florijan Zagožen. Živeli volilci slovenski.

(V Teharjih) komandira velikonemec Jelek, župani pa zopet Val. Kovač, svetujeta mu Stojan in M. Resnik, in denarničar je županov svak Gorišek. Slovensko Teharje leze v nemškutarsko kožo. V 1. razredu bil je izvoljen celo Jud-Schwarz. Pridni vrtnar Verhovšek pa je umrl.

(Ljubljanski Zvon) objavil je v 7. zvezku: Stari grad, Cyclamen, Pri meši sv. Cirila in Metoda, Volkodlak in vampir, Nedolžen, Bajke in povesti o Gorjancih, sv. Feliks, Slutnja, Cmokauzar in Ušperna, Naše obzorje, O Salonu, Slov. književnost (Fr. Hauptmann o Senekovičevij fiziki), Cesar v Ljubljani, Slov. glasnik.

(G. Krajec) v Novem mestu izdal je 4. zvezek svoje Narodne biblioteke. Podpirajmo vrlo, koristno podjetje.

(Toča) je hudo razsajala v Laškem 22. t. m. ob treh.

(V Gornji grad) prišli so za nekaj časa premil. knez in škof ljubljanski, dr. Pogačar. Živeli na slovenskejši Štajerski.

(Radgonski župan) je pismo se zahvalil poslancu g. Kukovu, da je krasni banderij lesk cesarjevega sprejema v mestu pomnožil.

(V Lješah) na Koroškem grdo lovijo kmete za prajzovski šulverein, posebno krčmar Karner pravi: dajte za uboge šolske otroke in zvabi goldinar in sedaj vpiše kmeta šulvereinu, čeravno ta nič o tem ne ve. Tako so vlovili tudi vrlega Antona Papeža; sedaj ga ne dobije nikoli več! Lješki pismonoša pa naj Gospodarja hitro zanese naročnikom. Uradniki v premogovi uradnji si ga naj naročijo, če ga hočejo brati.

(Strašna toča) je v noči 22–23. jul. vinograde ljutomerske potolkla v Svetinjah, sv. Bolfanku, sv. Miklavži. Trs itak ni imel grozdja zaradi lanske toče, sedaj pa je les grozno oškodovan. Na večih mestih je blisk ogenj užgal.

(Živinski sejem) bode 31. t. m. na sv. Ignacijevu pri sv. Lovrenci v Slov. goricah.

(Iz Šmarije) se nam poroča, da je v nedeljo 22. t. m. toča sekala do Slatine.

(Od sv. Vida pri Ponkvi) se nam piše, da je 22. t. m. okoli 5. ure popoldne Lipovec, Rakovec toča debela kot kurja jajca obsula do 3 decimetre visoko. Rane od toče l. 1881 še niso zacelile in sedaj je zopet vse proč.

(V Šmartnu pri Slov. Gradci) izreka g. nadučitelj L. Potočnik vsem javno zahvalo, ki so šolske mladine pomogli do lepe veselice dne 2. jul. t. l. posebno č. g. katehetu Govediču.

(Posojilnica v Šoštanji) je šoli pri sv. Janži na Vinskej gori darovala slike cesarjev in kraljev habsburško-lotrinskih in 40 knjižic „Habsburški rod“, za kar bodi srčna zahvala izrečena vodje šolskega g. Zagoričnika.

(Lodne obleči) morali so Pohorci pri sv. Jungerti in okolici dne 16. julija, ker je pol čevlja debelo nasipalo snega.

(Slovenskega regimenta) štev. 87 prvi in četrti bataljon morala sta iz Celja in Ptuja v Gradec k vajam.

(Lepo veselico) napravijo dijaki mari-borske in celjske gimnazije v Šmariji pri Celji v gostilni g. Jagodiča 5. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer. Peli bodo tudi dr. Ipavčev: Kdo je mar!

(Utonil) je v Dravinji Podbukošekov 5letni fantič v Penojah.

(Propal) je nemškutar in poštar Franc Marinič pri sv. Vrbanu nad Ptujem. Posestniki so ga zavrgli pri volitvah, da še niti v občinski zastop prišel ni. Tudi njegov brat je na polovico pal.

(Umrli) je č. g. Jožef Zadravec, župnik pri sv. Ožvatu ob Dravi, 49 let star. Udeležil se je audijence pri cesarji, a potem naglo zbolel. Pljuča so se mu unela in moral je hitro umreti.

Listič uredništva: Dopisi iz Hammer-Ambosije. Tebarja, od sv. Vrbana nad Ptujem, sv. Martina pod Wurmbergom, Brežice, Nove cerkve, Rimskih toplic, št. Ilja, Razbora, Ljutomera zaradi strelcev Veržejskih, iz Bistrice, vse prihodujč in prilično. G. Š. v Lj. naznanite nam imena slovenskih deklet, ki so cesarju vino ponudile v gorinje Radgoni, da ostanejo v spominu!

Presrčna zahvala.

vsem sočutljivim, ki so mojo 19 let staro nepozabljivo sestrico **Lojziko** 17. t. m. do hladnega groba spremljali, posebno č. g. župniku pri Svetinjah, Janku Gajšek, ki so s slovesnim sprevedom in genljivo govorečo nagrobno v slehernem srečanju nepopisljivo sočutje vzbudili.

Brežice, 20. julija 1883.

Stanko Marin,
brat.

Loterijne številke:

V Trstu 21. julija 1883: 76, 50, 3, 2, 49.
V Linci " " 77, 63, 48, 61, 5.

Prihodnje srečanje: 4. avgusta 1883.

Oznanilo.

Na sadje- in vinorejski šoli v Mariboru vrši se od 27—31. julija drugi letošnji podučevalni kurz za goste. Razlagalo bode se, kako drevesa sadovna žlahtniti in vinsko trto poleti oskrbovati. Kdor se ovega kurza udeležiti želi, naj to naznani ravnateljstvu šole do 26. julija t. l. Vsak izobraženec se sprejme.

V Mariboru dne 14. junija 1883.

Ravnateljstvo

2—2

sadje- in vinorejske šole.

Livarna,
Badgasse Nr. 9,
blizu sl. cerkve.

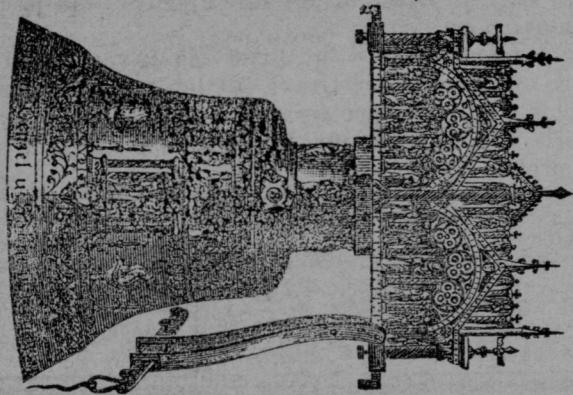

C. kr. privil.

Številnih priznanih
za zlate zvonove
je priredjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,

zliiva posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvono-
vine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-
gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne
debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega
koli do želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali
kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim
in čistim glasom pod poročvom; zvonove, ki se s
starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvo-
nilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno
pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz
besemerskega jekla in iz brastovega lesa in sicer
po novem načinu z blazinicami na perotih takó,
da se zelo lahko zvoní in v zvoniku nič ne t ese.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!

6—8

1—3 Nov izdelovatelj orgelj in harmonijev v Mariboru.

Uljudno podpisani dajem čestitim žup-
nikom in dekanom na znanje, da izdelujem
vsakovrstne orglje za cerkve, harmonije,
s 4letnim poročvom in kaucijo, po naj-
nižjej ceni, po najnovejši šegi Dunajskej.
Izdelava bo vselej solidna in igranje na
inštrumentu prav lahko. Čeprav še le ne-
davno iz Dunaja semkaj prišedši imam
uže več izdelkov pokazati. Vse v ovo stroko
spadajoča popravila rad sprejemam in točno
izvršujem. Prosim toraj obilnih naročil in
uverujem vse častite gospode, da dobijo
dobrih izdelkov, zlasti orgelj.

Pri meni so tudi za prodati prav iz-
vrstne in velike orglice ali lajne (lajle)
na dveh valekih z najnovejšimi skladbami
muzikaličnimi, pripravne za dvorane, go-
stilniške vrte, panorame in karuseljne ali
„ringelspiele“.

Z najodličnejšim spoštovanjem

August Poljak,

izdelovatelj orgelj

v Mariboru, Magdalenskem predmestji,
Jožefovej ulici štev. 9.

1—3

Učenca

sprejme v svojo štacuno z mešanim
blagom pri sv. Juriji v Slovenskih
goricah

Jožef Žagar

trgovec.

Lepa prodajalnica

tik cerkve v Rečiškem trgu (v zgornji
Savinjski dolini) se ob koncu tekočega
leta v najem odda. Več pové

Janez Smodiš,
posestnik na Rečici
pošta Mozirje (Prassberg).

2—3